

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

การส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ในจังหวัดสระแก้ว

An Extension of Off-season Longan Production by Collaborative Farm Members in Sa Kaeo Province

เปรมฤทัย ศรีภูมิมา (Premruthai Sripumma)¹ สุนันท์ สีสังข์ (Sunan Seesang)², พลสรานู สรานูรมย์ (Ponsaran Saranrom)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลส่วนบุคคล สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่ (2) สภาพการผลิตลำไยของสมาชิกแปลงใหญ่ (3) ปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ (4) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ และ (5) แนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ ประชากรในการวิจัย คือ สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยในจังหวัดสระแก้ว ที่เริ่มดำเนินการในปี 2564-2566 จังหวัดสระแก้ว จำนวน 180 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวน 124 ราย และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีตารางเลขสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ นอกจากนี้ ก็มีการใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ผลการศึกษาพบว่า (1) สมาชิกแปลงใหญ่มีอายุเฉลี่ย 58 ปี เป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่เฉลี่ย 3.29 ปี สมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 2.78 คน พื้นที่การปลูกลำไยเฉลี่ย 13 ไร่ ประสบการณ์ในการปลูกลำไยเฉลี่ย 7.67 ปี รายได้รวมจากการทำการเกษตรเฉลี่ย 277,919.35 บาทต่อปี รายจ่ายทำการเกษตรเฉลี่ย 135,104.84 บาทต่อปี (2) สมาชิกแปลงใหญ่ปลูกลำไยพันธุ์ออดทั้งหมด ระยะร่อง 6 x 6 เมตร ใช้น้ำจากสระโดยการให้น้ำระบบสปริงเกอร์ มีการใช้ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ การกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช โดยมีทั้งการใช้และไม่ใช้สารเคมี มีการตัดแต่งกิ่งลำไยหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ผลผลิตลำไยรวมเฉลี่ย 1,066.53 กิโลกรัมต่อไร่ โดยพ่อค้ารับซื้อลำไยในสวนขายแบบเหมาสวน (3) สมาชิกแปลงใหญ่มีปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูอยู่ในระดับน้อยในเรื่อง การตรวจวิเคราะห์ดิน ระบบการให้น้ำ ระยะการปลูกลำไย และการคัดเลือกพันธุ์ลำไย ระดับปานกลางในเรื่อง การขนส่งผลผลิต การให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ การตัดแต่งข้อผล การใส่ปุ๋ย การตัดแต่งกิ่ง และการกำจัดวัชพืช และ (4) สมาชิกแปลงใหญ่มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตลำไยนอกฤดูในระดับปานกลางในเรื่อง การขนส่งผลผลิต การตรวจวิเคราะห์ดิน การคัดเกรดผลผลิต การตัดแต่งกิ่ง การตัดแต่งข้อผล ระยะการปลูกลำไย และการคัดเลือกพันธุ์ลำไย และมากในเรื่อง การป้องกันกำจัดโรคลำไยการใส่ปุ๋ย การให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ การป้องกันกำจัดแมลงลำไย การเก็บเกี่ยวผลผลิต การเก็บรวบรวมผลผลิต แหล่งจำหน่ายผลผลิต และระบบการให้น้ำการกำจัดวัชพืช และ (5) ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ ประเด็นการส่งเสริม ได้แก่ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตลำไยนอกฤดู การสร้างเครือข่ายแปลงใหญ่ลำไย การสร้างความตระหนักของสมาชิกแปลงใหญ่ถึงประโยชน์ของกลุ่มการผลิตลำไย การประสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับผลงานวิจัย และ หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ การผลิตลำไยนอกฤดู เกษตรแปลงใหญ่ การส่งเสริมการเกษตร

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

premruthai222@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sunan.see@stou.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช paonsaran.sar@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study (1) personal and socio-economic situations of collaborative farm members, (2) situations of longan production by collaborative farm members, (3) problems of off-season longan production by collaborative farm members, (4) needs in an extension of off-season longan production by collaborative farm members, and (5) an extension guideline of off-season longan production by collaborative farm members. The research population was 180 longan collaborative farm members in Sa Kaeo Province. The sample size was determined by using Taro Yamane's formula with an error of 0.05 level accounting of 124 samples. The data were collected using structural interview and analyzed to determine frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and ranking, SWOT analysis was also applied. The research findings showed that (1) collaborative farm members were average 58 years old and an average 3.29 years of longan production experience. They had averages of 2.78 household members, 13 rai of logan plantation, 7.67 years of collaborative member, 277,919.35 baht of annual total household income, and 135,104.84 annual farm expense. (2) They planted Edo variety with spacing 6x6 meters, applied water by sprinkler system from their own ponds, applied chemical and organic fertilizers, utilized chemical and non-chemical substances for controlling weeds and pests, and had branch and leave pruning after harvesting. An average of yield was 1,066.53 kilogram per rai to be sold to merchant at the plantation site of all produces. (3) They indicated their problems of off-season longan production at a little for soil analysis, watering system, longan planting period and selection of longan varieties to moderate levels for product transportation, administration of potassium chlorate, pruning fruit bunches, fertilizing, pruning and weed control. (4) Theirs needs in off-season longan production were stated at moderate for product transportation, soil analysis, product grading pruning, pruning fruit bunches Longan, planting period and selection of longan varieties to high levels for prevention and elimination of longan disease, fertilizer, administration of potassium chlorate, preventing and eliminating longan insects, harvesting collection of produce, product distribution source, watering system and weed control. Furthermore (5) extension guidelines for an extension of off-season longan production by collaborative farmers included the following aspects: technology and innovation of off-season logan production, network of longan collaborative farms, awareness of the members in collaborative farm usefulness, and integration of local wisdom and research result. Moreover the government agency should support quality production inputs.

Keywords: Off-season longan production, Collaborative farm, Agricultural extension

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

บทนำ

ลำไยเป็นไม้ผลเศรษฐกิจของไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก ในปี 2565 ส่งออกลำไยสด 140,523 ตัน มูลค่า 4,961 ล้านบาท ลำไยอบแห้ง 30,040 ตัน มูลค่า 1,593 ล้านบาท ให้แก่ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2565) จังหวัดสระแก้วสามารถผลิตลำไยเป็นพืชเศรษฐกิจและได้ผลผลิตเป็นอันดับ 5 ของประเทศ ปี พ.ศ. 2565 เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต 81,042 ไร่ ผลผลิต 99,780 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,231 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิต ปี พ.ศ. 2564 เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต 82,593 ไร่ ผลผลิต 97,613 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,217 กิโลกรัมต่อไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยในปี 2565 ลดลงจากปี 2564 จำนวน 1,551 ไร่ ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น 14 กิโลกรัมและผลผลิตเพิ่มขึ้น 2,167 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565) การผลิตลำไยในจังหวัดสระแก้ว ด้านเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิตลดลงเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำในฤดูการเก็บเกี่ยว แต่ปริมาณผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากสภาพอุณหภูมิที่ผ่านมามีความเหมาะสมต่อการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ แต่ยังคงต้องใช้ไฟฟ้าและเชื้อเพลิงเพื่อการผลิตลำไยช่วยชักนำการออกดอกจนได้ผลผลิตลำไยปริมาณที่สูงขึ้นในช่วงเวลาที่ตลาดต้องการ และเกษตรกรบางรายขาดความรู้เรื่องสภาพการผลิตลำไยนอกฤดู เกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนสูงผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด การดำเนินนโยบายของผู้ปฏิบัติงานเกษตรแปลงใหญ่ ยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน เกษตรกรอายุมากส่งผลให้การรับรู้และเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอ มีการดำเนินการร่วมกันของหลายหน่วยงาน ควรส่งเสริมความร่วมมือ แบ่งงานชัดเจน ลดความซับซ้อนส่งผลถึงการบริโภคและรายได้ของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยในจังหวัดสระแก้ว

ดังนั้น การผลิตลำไยนอกฤดูในจังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ผลผลิตลดลงและปริมาณผลผลิตสูงขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากภูมิอากาศที่เหมาะสมแต่ยังต้องใช้สารไฟฟ้าและเชื้อเพลิงเพื่อชักนำการออกดอกให้ติดผลมากพอสำหรับช่วงเวลาที่ตลาดต้องการ ส่งผลถึงต้นทุนการผลิตลำไยที่สูงขึ้น และสมาชิกแปลงใหญ่ยังเข้าถึงประโยชน์จากการร่วมกลุ่มแปลงใหญ่น้อย จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยในจังหวัดสระแก้ว ในด้านข้อมูลส่วนบุคคล สภาพสังคมและเศรษฐกิจ สภาพการผลิตลำไย ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดู ปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูและความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูไปใช้ในการประกอบการพิจารณาแนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยในจังหวัดสระแก้ว เพื่อกำหนดแผนพัฒนาการผลิตลำไยนอกฤดูและการสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดและการส่งออกลำไย สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยตลอดจนสามารถพึ่งพาตนเองได้

วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล สภาพสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตลำไยของสมาชิกแปลงใหญ่
3. เพื่อศึกษาปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่
4. เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่
5. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

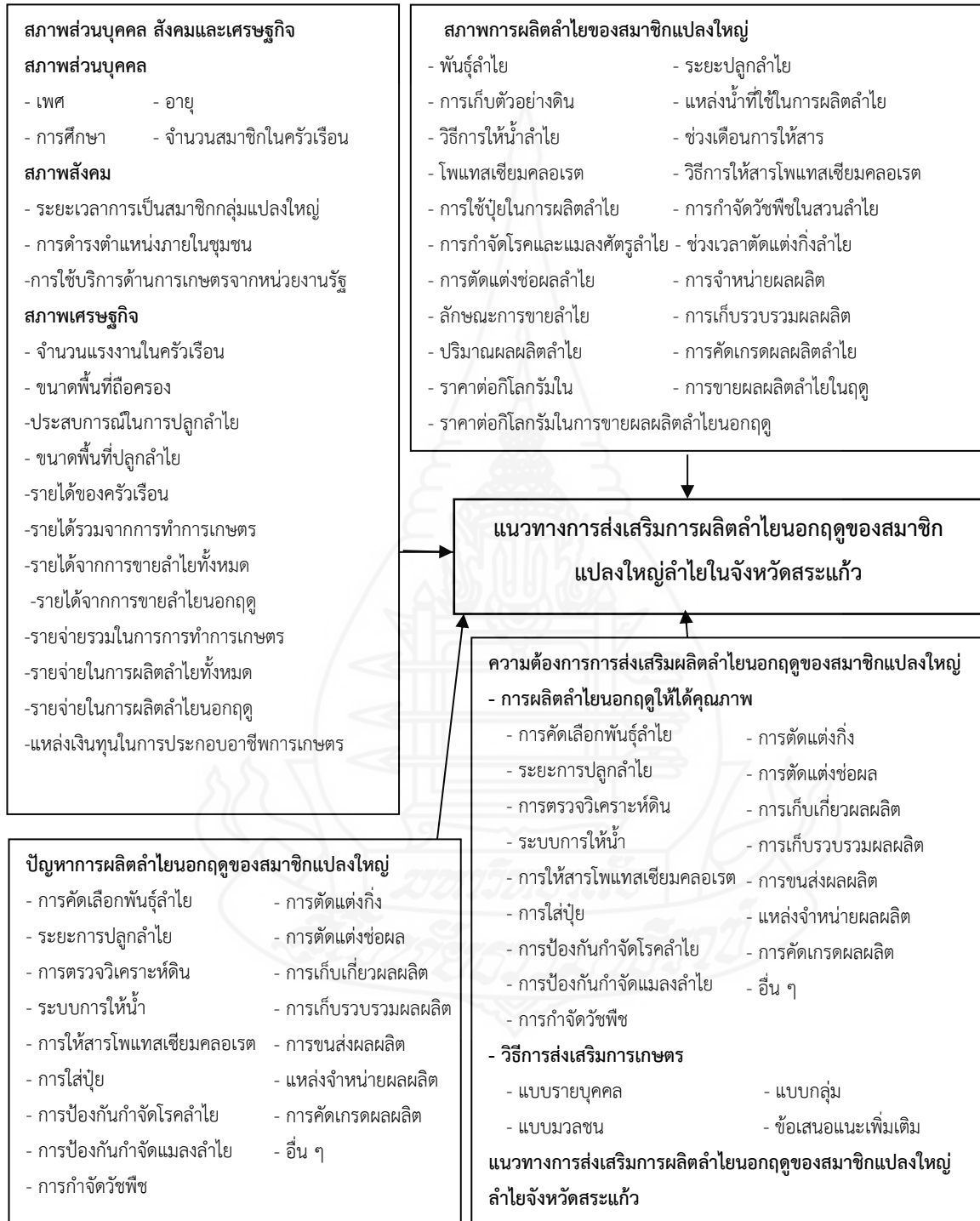
กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยในจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัย
ศึกษาเอกสาร แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการ
วิจัย ดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยในจังหวัดสระแก้ว ที่เริ่มดำเนินการในปี 2564-2566 จังหวัดสระแก้ว จำนวนทั้งหมด 180 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามานะ ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวน 124 ราย และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีตารางเลขสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะแบบปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งเนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล สภาพสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่ 2) สภาพการผลิตลำไยของสมาชิกแปลงใหญ่ 3) ปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ และ 4) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่และ ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ไปทำการทดสอบหา ค่าความเที่ยง (Reliability consistency) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 ราย โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) โดยค่าความเที่ยงในประเด็นปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ เท่ากับ 0.878 และความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ เท่ากับ 0.887 ค่าความเที่ยงได้ที่เหมาะสมโดยทั่วไปแล้วค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวัดควรจะมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.80 (เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, 2557, น.67)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์สมาชิกแปลงใหญ่ ตามแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการทดสอบค่าความเที่ยงจากเกษตรกรที่เป็นผู้ผลิตลำไยในพื้นที่ จังหวัดสระแก้ว ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามสมาชิกแปลงใหญ่ นำมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ นอกจากนี้ ก็มีการใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 64.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 58.00 ปี ร้อยละ 67.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 2.78 คน

1.2 สภาพทางสังคม สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย เฉลี่ย 3.29 ปี ร้อยละ 39.5 มีการเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส. ร้อยละ 76.6 ไม่มีตำแหน่งในชุมชน และร้อยละ 68.5 มีการใช้บริการด้านการเกษตร ในด้านการฝึกอบรมจากหน่วยงานรัฐ

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.16 คน ถือครองพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด เฉลี่ย 16.26 ไร่ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เฉลี่ย 14.22 ไร่ พื้นที่เช่าเฉลี่ย 12.00 ไร่ พื้นที่ให้บุคคลอื่นทำกินเฉลี่ย 0.8 ไร่ ขนาดพื้นที่การปลูกลำไยเฉลี่ย 13.00 ไร่ ประสบการณ์ในการปลูกลำไย เฉลี่ย 7.67 ปี รายได้ของครัวเรือนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 295,790.32 บาทต่อปี รายได้รวมจากการทำการเกษตร เฉลี่ย 277,919.35 บาทต่อปี รายได้จากการขายลำไยทั้งหมด เฉลี่ย 266,403.23 บาทต่อปี รายได้จากการขายลำไยนอกฤดู เฉลี่ย 266,403.23 บาทต่อปี รายจ่ายรวมในการทำการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

การเกษตร เฉลี่ย 135,104.84 บาทต่อปี รายจ่ายในการผลิตลำไยทั้งหมด เฉลี่ย 120,858.87 บาทต่อปี รายจ่ายในการผลิตลำไยนอกฤดู 120,858.87 บาทต่อปี และร้อยละ 71.8 มีแหล่งเงินทุนในการทำการเกษตรกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธกส.

2. สภาพการผลิตลำไยของสมาชิกแปลงใหญ่ สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยปลูกลำไยพันธุ์อีดอทั้งหมด โดย ร้อยละ 52.4 มีระยะการปลูกลำไย ในระยะร่อง 6 x 6 เมตร สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ร้อยละ 64.5 มีการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ ร้อยละ 62.1 มีการใช้น้ำจากสระ/บ่อน้ำ ร้อยละ 96.0 มีการให้น้ำลำไยจากระบบสปริงเกอร์ ร้อยละ 91.1 มีการให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ ช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน (นอกฤดูการผลิต) ร้อยละ 88.7 มีวิธีการให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์แบบพ่นทางดิน ร้อยละ 81.5 ใช้ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 89.5 มีการกำจัดวัชพืชทั้งแบบใช้และไม่ใช้สารเคมี ร้อยละ 58.9 มีการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชทั้งแบบใช้และไม่ใช้สารเคมี ร้อยละ 83.1 มีการตัดแต่งกิ่งลำไยหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 77.4 มีการตัดแต่งข้อผลลำไยเป็นประจำ ร้อยละ 60.5 มีการจำหน่ายผลผลิตพ่อค้ารับซื้อลำไยในสวน มีการขายลำไยเหมาสวนทั้งหมด ร้อยละ 91.9 มีการเก็บรวบรวมผลผลิตพ่อค้าเก็บรวบรวมปริมาณผลผลิตลำไยรวมเฉลี่ย 1,066.53 กิโลกรัมต่อไร่ ปีการผลิต 2566/2567 ร้อยละ 75.8 มีการคัดเกรดผลผลิตลำไย ได้แก่ ร้อยละ 53.2 ได้ลำไยเกรด AA ร้อยละ 16.1 ได้ลำไยเกรด AA 60 % ร้อยละ 29.8 ได้ลำไยเกรด A ร้อยละ 12.9 ได้ลำไยเกรด A 70 % ร้อยละ 35.5 ได้ลำไยเกรด B ร้อยละ 10.5 ได้ลำไยเกรด B 40 % ร้อยละ 28.2 ได้ลำไยเกรด C ร้อยละ 16.2 ได้ลำไยเกรด C 30 % ร้อยละ 28.2 และได้ลำไยแบบผลร่วงทั้งหมด ร้อยละ 28.2 ไม่ได้ผลิตลำไยในฤดู ขายลำไย เกรด AA ราคา เฉลี่ย 28.89 บาทต่อกิโลกรัม เกรด A ราคา เฉลี่ย 25.32 บาทต่อกิโลกรัม เกรด B ราคา เฉลี่ย 20.59 บาทต่อกิโลกรัม เกรด C ราคา เฉลี่ย 17.17 บาทต่อกิโลกรัม ราคาลำไยแบบผลร่วง ราคาเฉลี่ย 3.51 บาทต่อกิโลกรัมและแบบไม่คัดเกรด(คละ) ราคาเฉลี่ย 23.67 บาทต่อกิโลกรัม

3. ปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ สมาชิกแปลงใหญ่ มีระดับปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ภาพรวมอยู่ระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่แยกเป็นรายประเด็น (ตารางที่ 1) พบว่า

ระดับมาก จำนวน 6 ประเด็น ได้แก่ การคัดเกรดผลผลิต (ค่าเฉลี่ย3.91) การเก็บเกี่ยวผลผลิต (ค่าเฉลี่ย3.88) .การเก็บรวบรวมผลผลิต (ค่าเฉลี่ย3.81) แหล่งจำหน่ายผลผลิต (ค่าเฉลี่ย3.71) การป้องกันกำจัดโรคลำไย (ค่าเฉลี่ย3.58) และการป้องกันกำจัดแมลงลำไย(ค่าเฉลี่ย3.45)

ระดับปานกลาง จำนวน 6 ประเด็น ได้แก่ การขนส่งผลผลิต (ค่าเฉลี่ย3.26) การให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ (ค่าเฉลี่ย3.14) การตัดแต่งข้อผล(ค่าเฉลี่ย3.03) การใส่ปุ๋ย(ค่าเฉลี่ย2.96) การตัดแต่งกิ่ง (ค่าเฉลี่ย2.96) และการกำจัดวัชพืช (ค่าเฉลี่ย2.65)

ระดับน้อย จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ การตรวจวิเคราะห์ดิน (ค่าเฉลี่ย2.39) ระบบการให้น้ำ (ค่าเฉลี่ย2.39) ระยะการปลูกลำไย (ค่าเฉลี่ย2.10) และการคัดเลือกพันธุ์ลำไย(ค่าเฉลี่ย2.00)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 ปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่

n=124)

ประเด็นปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของปัญหา	อันดับ
1.การคัดเลือกพันธุ์ลำไย	2.00	1.20	น้อย	16
2.ระยะการปลูกลำไย	2.10	0.79	น้อย	14
3.การตรวจวิเคราะห์ดิน	2.39	0.84	น้อย	12
4.ระบบการให้น้ำ	2.39	0.86	น้อย	13
5.การให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์	3.14	1.30	ปานกลาง	8
6.การใส่ปุ๋ย	2.96	1.28	ปานกลาง	10
7.การป้องกันกำจัดโรคลำไย	3.58	0.84	มาก	5
8.การป้องกันกำจัดแมลงลำไย	3.45	0.79	มาก	6
9.การกำจัดวัชพืช	2.65	1.24	ปานกลาง	12
10.การตัดแต่งกิ่ง	2.96	0.88	ปานกลาง	10
11.การตัดแต่งข้อผล	3.03	0.8	ปานกลาง	9
12.การเก็บเกี่ยวผลผลิต	3.88	1.14	มาก	2
13.การเก็บรวบรวมผลผลิต	3.81	1.25	มาก	3
14.การขนส่งผลผลิต	3.26	1.40	ปานกลาง	7
15.แหล่งจำหน่ายผลผลิต	3.71	1.23	มาก	4
16.การคัดเกรดผลผลิต	3.91	1.46	มาก	1

4. ความต้องการและข้อเสนอเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ สมาชิกแปลงใหญ่ ลำไย มีความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ตารางที่ 2 พบว่า

4.1 ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตลำไยนอกฤดูให้ได้คุณภาพ ภาพรวมอยู่ระดับมากเมื่อพิจารณาความต้องการการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการผลิตลำไยนอกฤดูให้ได้คุณภาพแยกเป็นรายประเด็น

ระดับมาก จำนวน 9 ประเด็น ได้แก่ การป้องกันกำจัดโรคลำไย (ค่าเฉลี่ย3.79) การใส่ปุ๋ย (ค่าเฉลี่ย3.78) การให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ (ค่าเฉลี่ย3.77) การป้องกันกำจัดแมลงลำไย (ค่าเฉลี่ย3.73) การเก็บเกี่ยวผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.70) การเก็บรวบรวมผลผลิต(ค่าเฉลี่ย3.69) แหล่งจำหน่ายผลผลิต (ค่าเฉลี่ย3.62) ระบบการให้น้ำ (ค่าเฉลี่ย3.59) และการกำจัด วัชพืช(ค่าเฉลี่ย3.51)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ระดับปานกลาง จำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ การขนส่งผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.33) การตรวจวิเคราะห์ดิน (ค่าเฉลี่ย 3.32) การคัดเกรดผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.27) การตัดแต่งกิ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.09) การตัดแต่งข้อผล (ค่าเฉลี่ย 3.06) ระยะการปลูกลำไย (ค่าเฉลี่ย 2.98) และการคัดเลือกพันธุ์ลำไย (ค่าเฉลี่ย 2.89)

4.2 ความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตร ภาพรวมอยู่ระดับมาก ได้แก่

1) วิธีการส่งเสริมรายบุคคล (ค่าเฉลี่ย 3.71) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและสมาชิกแปลงใหญ่ติดต่อกันทางโทรศัพท์ (ค่าเฉลี่ย 3.97) สมาชิกแปลงใหญ่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่สำนักงาน (ค่าเฉลี่ย 3.65) และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเยี่ยมสมาชิกแปลงใหญ่ในสวนลำไย (ค่าเฉลี่ย 3.52)

2) วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.69) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่า ความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การทัศนศึกษา/ศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 4.05) และการสาธิต (ค่าเฉลี่ย 3.67) และความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย 3.35)

3) วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (ค่าเฉลี่ย 3.39) ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่า ความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดงานวันลำไย (ค่าเฉลี่ย 3.63) การเผยแพร่สื่อภาพและเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.56) และการจัดทำเอกสารเผยแพร่ (ค่าเฉลี่ย 3.48) และความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดนิทรรศการ (ค่าเฉลี่ย 3.17) การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 3.21) และการจัดทำรายการวิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 3.30)

ตารางที่ 2 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่

(n=124)

ประเด็นความต้องการ	x	S.D.	ระดับของความต้องการ	อันดับ
1.การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการผลิตลำไยนอกฤดูให้ได้คุณภาพ	3.45	0.57	มาก	-
1) การคัดเลือกพันธุ์ลำไย	2.89	1.26	ปานกลาง	16
2) ระยะการปลูกลำไย	2.98	1.05	ปานกลาง	15
3) การตรวจวิเคราะห์ดิน	3.32	0.86	ปานกลาง	11
4) ระบบการให้น้ำ	3.59	0.95	มาก	8
5) การให้สารโปแตสเซียมคลอไรด์	3.77	0.99	มาก	3
6) การใส่ปุ๋ย	3.78	0.87	มาก	2
7) การป้องกันกำจัดโรคลำไย	3.79	0.6	มาก	1
8) การป้องกันกำจัดแมลงลำไย	3.73	0.84	มาก	4
9) การกำจัดวัชพืช	3.51	1.30	มาก	9

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=124)

ประเด็นความต้องการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของความต้องการ	อันดับ
10) การตัดแต่งกิ่ง	3.09	1.02	ปานกลาง	13
11) การตัดแต่งซ่อผล	3.06	0.93	ปานกลาง	14
12) การเก็บเกี่ยวผลผลิต	3.70	0.90	มาก	5
13) การเก็บรวบรวมผลผลิต	3.69	0.89	มาก	6
14) การขนส่งผลผลิต	3.33	1.03	ปานกลาง	10
15) แหล่งจำหน่ายผลผลิต	3.62	1.05	มาก	7
16) การคัดเกรดผลผลิต	3.27	1.41	ปานกลาง	12
2. วิธีการส่งเสริมการเกษตร	3.57	0.83	มาก	-
1) วิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล	3.71	0.91	มาก	-
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเยี่ยมสมาชิกแปลงใหญ่ในสวนลำไย	3.52	0.88	มาก	3
สมาชิกแปลงใหญ่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน	3.65	1.22	มาก	2
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและสมาชิกแปลงใหญ่ติดต่อกันทางโทรศัพท์	3.97	1.13	มาก	1
2) วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม	3.69	1.10	มาก	-
การฝึกอบรม	3.35	1.37	ปานกลาง	3
การสาธิต	3.67	1.3	มาก	2
การทัศนศึกษา/ดูงาน	4.05	1.20	มาก	1
3) วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน	3.39	1.07	ปานกลาง	-
การจัดนิทรรศการ	3.17	1.23	ปานกลาง	6
การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี	3.21	1.12	ปานกลาง	5
การจัดงานวันลำไย	3.63	1.27	มาก	1
การจัดทำเอกสารเผยแพร่	3.48	1.27	มาก	3
การเผยแพร่สื่อภาพและเสียง	3.56	1.28	มาก	2
การจัดทำรายการวิทยุกระจายเสียง	3.30	1.33	ปานกลาง	4

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

4.3 ข้อเสนอของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ได้แก่

- 1) ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ขาดแคลนแรงงานเนื่องจากสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดแหล่งเงินทุนในการผลิต ต้นทุนการผลิตสูง ขาดความรู้ในเรื่องของการจัดการด้านตลาด ตลาดจึงถูกผูกขาดโดยพ่อค้าคนกลาง
- 2) ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย มีข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ติดตามและเข้าเยี่ยมเยียนสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
- 3) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานช่วยจัดหาแหล่งน้ำในการทำเกษตรซึ่ง ส่วนใหญ่ใช้น้ำจากสระ คลองธรรมชาติ พร้อมทั้งควรส่งเสริมการจัดการเรื่องการตลาด สนับสนุนปัจจัยการผลิต สารปรับปรุงดิน ตะกร้าใส่ผลไม้

5. แนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ จากการทำ SWOT Analysis และ TOWS matrix ได้แนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูที่มีคุณภาพ ดังนี้

5.1 กลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่

- 1) การอบรมให้ความรู้และข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตลำไยนอกฤดูคุณภาพ เริ่มตั้งแต่การผลิตตลอดจนการตลาด รวมถึงการสื่อสาร เข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา
- 2) สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายแปลงใหญ่ลำไยให้เข้มแข็ง เชื่อมโยงเครือข่ายกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ผลิตลำไยในจังหวัดสระแก้ว สร้างอำนาจการต่อรองได้มั่นคงขึ้น
- 3) การส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยตามให้ตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มการผลิตลำไย สามารถสร้างรายได้ให้ครัวเรือน บนพื้นฐานความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 4) การส่งเสริมให้สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับวิจัย ทดลอง จนได้นวัตกรรมใหม่ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่
- 5) เพิ่มการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อนำหลักการวิชาการที่ใหม่มาประยุกต์ใช้ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย โดยทำให้น้อยลง ได้ผลผลิตมากขึ้น
- 6) หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ เช่น สารชีวภัณฑ์

5.2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข ได้แก่

- 1) การส่งเสริมให้ความรู้ในการวางแผนการผลิต ใช้หลักตลาดนำการผลิต วางแผนการผลิตร่วมกันภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2) การส่งเสริมให้มีการแปรรูปสินค้าเกษตร มีการปรับใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับวัฒนธรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า
- 3) การส่งเสริมให้มีการวางแผนการผลิต ให้สอดคล้องกับความต้องการ
- 4) การส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาบ่มดิน ลดการสูญเสียน้ำให้กับดิน เพิ่มจุลินทรีย์ดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ช่วยลดต้นทุนการผลิตและต้นทุนแรงงาน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

5) การส่งเสริมให้มีการทำปฏิทินเพาะปลูกพืช เพื่อเตรียมความพร้อม และจัดเตรียมปัจจัยทางการผลิต เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ให้เพียงพอในการเพาะปลูก

6) การส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาดูงาน สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการกลุ่มผลิตลำไยนอกฤดู เพื่อเพิ่มศักยภาพของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงไป

7) การส่งเสริมให้มีโครงการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่เยี่ยมเยียนสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ให้มากยิ่งขึ้น

5.3. กลยุทธ์เชิงป้องกัน ได้แก่

1) การส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปลำไย จากขายแบบผลสด เป็น ลำไยอบแห้ง น้ำลำไย และอื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ที่สมาชิกแปลงใหญ่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

2) การส่งเสริมให้มีการใช้สารชีวภัณฑ์และปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเกิดความสมดุล

3) การส่งเสริมให้ปลูกพืชบังลม ร่วมกับให้ความรู้ในการใช้สารพืชน้ำเชื่อมคลอเรตอย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย

4) การส่งเสริมให้มีความรู้ด้านการบริหารจัดการการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ประยุกต์การใช้น้ำไม่ว่าจะมีปริมาณมากหรือน้อย สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยสามารถจัดการน้ำในพื้นที่เกษตรของตนเองได้

5) การส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ การไถกลบตอซังและส่งเสริมการปลูกพืชบำรุงดิน เพื่อลดการใช้สารเคมี ลดสารเคมีตกค้าง

6) การส่งเสริมให้มีศูนย์จำหน่ายสินค้าในพื้นที่ โดยตระหนักถึงคุณภาพของสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภคของคนในชุมชน

7) ส่งเสริมการแปลงลำไยต้นแบบ เพื่อให้สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา

5.4 กลยุทธ์เชิงรับ ได้แก่

1) การส่งเสริมให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้พึ่งตนเองได้ ผสานกับในการผลิตลำไยนอกฤดู เพื่อสร้างรายได้ ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) การส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ ด้านประโยชน์ของทรัพยากรดิน ลดการสูญเสียหน้าดิน ถนอมรักษาทรัพยากรดินและน้ำไว้ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

3) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเพิ่มมูลค่าลำไยโดย แปรรูปผลิตภัณฑ์ลำไย ลำไย ไปจนถึงบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม

4) ส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาคุณภาพสมาชิกแปลงใหญ่รายบุคคลให้เป็นต้นแบบในของกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ หรือผู้ที่สนใจ

5) จัดทำแปลงสาธิต การผลิตลำไยนอกฤดูให้ได้คุณภาพ ให้มีจำนวน มากขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ครอบคลุมพื้นที่มากยิ่งขึ้นมากขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยร้อยละ 64.5 เป็น เพศชาย มีอายุเฉลี่ย 58.00 ปี ร้อยละ 67.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกครัวเรือน เฉลี่ย 2.78 คน ผู้ชายเป็นแรงงานหลักในการทำการเกษตร ครัวเรือนที่มีขนาดเล็ก อายุเฉลี่ยของสมาชิกแปลงใหญ่เริ่มเข้าสู่วัยสูงอายุขาดโอกาสในการศึกษาต่อในการพัฒนาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา จินตวานิชสกุล (2561, น. 58) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ผลิตลำไยนอกฤดูจังหวัดสระแก้ว พบว่า ร้อยละ 55.8 เกษตรกรเป็นเพศชาย มีอายุ เฉลี่ย 55.60 ปี ร้อยละ 58.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายสุณีย์ สายวงศ์ (2558, น. 83) ที่ศึกษา เรื่อง การตัดสินใจผลิตลำไยนอกฤดูของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในจังหวัดลำพูน พบว่า มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำเกษตร 2.19 คน

1.2 สภาพทางสังคมของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ลำไย เฉลี่ย 3.29 ปี สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ร้อยละ 76.6 ไม่มีตำแหน่งในชุมชน ร้อยละ 68.5 มีการใช้บริการด้านการเกษตรด้านการฝึกอบรมจากหน่วยงานรัฐ เป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่เกิดโอกาสในการฝึกอบรมหน่วยงานรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับ เสฏฐวุฒิ มิ่งมงคลศิริ (2562, น. 48) ที่ศึกษา เรื่อง ความต้องการการส่งเสริมผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และงานวิจัยของบุหงา จินตวานิชสกุล (2561, น. 93) พบว่า ควรเน้นการส่งเสริมการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต ลดต้นทุนและร่วมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาสูง

1.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยมีแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.16 คน พื้นที่ทำการเกษตร เฉลี่ย 16.26 ไร่ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ เฉลี่ย 14.22 ไร่ พื้นที่การปลูกลำไย เฉลี่ย 13.00 ไร่ ประสบการณ์ในการปลูกลำไย เฉลี่ย 7.67 ปี รายได้ของครัวเรือนรวมทั้งหมด เฉลี่ย 295,790.32 บาทต่อปี รายได้รวมจากการทำการเกษตร เฉลี่ย 277,919.35 บาทต่อปี รายได้จากการขายลำไย เป็นลำไยนอกฤดูทั้งหมด เฉลี่ย 266,403.23 บาทต่อปี รายจ่ายรวมในการทำการเกษตร เฉลี่ย 135,104.84 บาทต่อปี รายจ่ายในการผลิตลำไยเป็นลำไยนอกฤดูทั้งหมด เฉลี่ย 120,858.87 บาทต่อปี และร้อยละ 71.8 มีแหล่งเงินทุนในการทำการเกษตรกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธกส. ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของพนิดา เปรมจิตติบัณฑิต (2566, น.95) ที่ศึกษา เรื่อง ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของเกษตรกรในอำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีพื้นที่ปลูกลำไย เฉลี่ย 10.05 ไร่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา จินตวานิชสกุล (2561, น. 87) มีแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.52 คน ร้อยละ 83.2 มีการถือครองพื้นที่ปลูกลำไยเป็นของตนเอง ประสบการณ์ปลูกลำไย เฉลี่ย 7.97 ปี รายได้ทั้งหมดจากการจำหน่ายผลผลิต (ปีการผลิต 2566/2567) เฉลี่ย 257,052.63 บาทต่อปี กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เนื่องจากเป็นธนาคารหลักที่ให้บริการลูกค้าที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรและเป็นธนาคารที่เข้าร่วมโครงการตามมาตรการของรัฐที่ให้การสนับสนุนและ สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิ์ ตาลี (2559,น.72) ที่ศึกษา เรื่อง ความร่วมมือโนโพนเทสเซียมฟอสเฟตร่วมกับสาร โพนเทสเซียมคลอไรด์ในการผลิตลำไยนอกฤดูของเกษตรกรในตำบลบ้านตาล อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีรายได้ทั้งหมด เฉลี่ย 200,445.00 บาท/ปี มีรายได้จากการเกษตรเฉลี่ย 110,445.00 บาท/ปี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

2. สภาพการผลิตลำไยของสมาชิกแปลงใหญ่ของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยปลูกลำไยพันธุ์อีดอทั้งหมด โดยร้อยละ 52.4 มีระยะการปลูกลำไยในระยะร่อง 6 x 6 เมตร ร้อยละ 64.5 สมาชิกแปลงใหญ่ลำไยเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ ร้อยละ 62.1 มีการใช้น้ำจากสระ/บ่อน้ำ ร้อยละ 96.0 ให้น้ำลำไยระบบสปริงเกอร์ มีระยะปลูกที่เหมาะสมต่อการจัดการดูแลรักษา ตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งข้อผลลำไย ควบคุมการปริมาณน้ำอย่างเหมาะสม ร้อยละ 91.1 ให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์เพื่อชักนำการออกดอก ช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน (นอกฤดูการผลิต) ร้อยละ 88.7 ให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์แบบพ่นทางดิน ร้อยละ 81.5 สมาชิกแปลงใหญ่ใช้ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 89.5 กำจัดวัชพืชทั้งแบบใช้และไม่ใช้สารเคมี ร้อยละ 58.9 กำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชทั้งแบบใช้และไม่ใช้สารเคมี ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 83.1 ตัดแต่งกิ่งลำไยหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 77.4 ตัดแต่งข้อผลลำไยเป็นประจำ ร้อยละ 60.5 พ่อค้ารับซื้อลำไยในสวนรูปแบบเหมาสวน และร้อยละ 91.9 พ่อค้าเก็บรวบรวมผลผลิตเองได้ปริมาณผลผลิตลำไย เฉลี่ย 1,066.53 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา เปรมจิตติบัณฑิต (2566, น.96) พบว่า ให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ในช่วงเดือนมิถุนายน และเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง ร้อยละ 98.14 ตัดแต่งกิ่งลำไยหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต กระตุ้นการแตกใบ ลดต้นทุนการผลิตและการระบาดของโรคและแมลง จำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลางในรูปแบบเหมาสวน ผลผลิตลำไยนอกฤดู เฉลี่ย 1,283.02 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับงานวิจัยของพนิดา เปรมจิตติบัณฑิต (2566, น.96) พบว่า วิธีการให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์โดยฉีดพ่นทางใบ สมาชิกแปลงใหญ่มีการจัดการผลผลิตตั้งแต่เตรียมพร้อมสภาพพื้นที่ ต้นลำไยมีการดูแลรักษาจนได้ผลผลิตลำไยยังคงให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ ช่วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งจะชักนำการออกดอกที่มากเพียงพอ ต่อการติดผลและได้ผลผลิตตรงกับความต้องการของตลาด

การผลิต 2566/2567 ร้อยละ 75.8 มีการคัดเกรดผลผลิตลำไย ได้แก่ ร้อยละ 53.2 ได้ลำไยเกรด AA ร้อยละ 16.1 ได้ลำไยเกรด AA 60 % ร้อยละ 29.8 ได้ลำไยเกรด A ร้อยละ 12.9 ได้ลำไยเกรด A 70 % ร้อยละ 35.5 ได้ลำไยเกรด B ร้อยละ 10.5 ได้ลำไยเกรด B 40 % ร้อยละ 28.2 ได้ลำไยเกรด C ร้อยละ 16.2 ได้ลำไยเกรด C 30 % ร้อยละ 28.2 และได้ลำไยแบบผลร่วงทั้งหมด ร้อยละ 28.2 การขายลำไย เกรด AA ราคา เฉลี่ย 28.89 บาทต่อกิโลกรัม เกรด A ราคา เฉลี่ย 25.32 บาทต่อกิโลกรัม เกรด B ราคา เฉลี่ย 20.59 บาทต่อกิโลกรัม เกรด C ราคา เฉลี่ย 17.17 บาทต่อกิโลกรัม ราคาลำไยแบบผลร่วง ราคาเฉลี่ย 3.51 บาทต่อกิโลกรัมและแบบไม่คัดเกรด(คละ) ราคาเฉลี่ย 23.67 บาทต่อกิโลกรัม การผลิตลำไยนอกฤดูราคาผลผลิตจะสูง เนื่องจากตรงกับเทศกาลสำคัญ เทศกาลปีใหม่ เทศกาลคริสต์มาส ตลาดมีความต้องการสูง สอดคล้องกับข้อมูลจาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา จินดาวานิชสกุล (2561, น. 87) พบว่า ราคาขายผลผลิต เฉลี่ย 25.48 บาทต่อกิโลกรัม

3. ปัญหาการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ ระดับปัญหามาก 3 ประเด็นแรก การคัดเกรดผลผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิต การเก็บรวบรวมผลผลิต เกี่ยวข้องกับการจัดการหลังเก็บเกี่ยวถึงการตลาด เพราะสมาชิกขาดความเข้าใจเรื่องรวมกลุ่มแปลงใหญ่ วางแผนการผลิตไม่ให้ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันมีการจัดการผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยสายสุณีย์ สายวังกิจ (2558, น. 89) พบว่า ปัญหาภาวะราคาและการตลาด เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการผลิตลำไยนอกฤดู และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ได้แก่ แรงงาน การรวมกลุ่ม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

4. ความต้องการการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ พบว่า

4.1 **ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตลำไยคุณภาพ** อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การป้องกันกำจัดโรค ลำไยการใส่ปุ๋ย การให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ การป้องกันกำจัดแมลงลำไย การเก็บเกี่ยวผลผลิต การเก็บรวบรวมผลผลิต แหล่งจำหน่ายผลผลิตและระบบการให้น้ำ เพราะสมาชิกแปลงใหญ่มิมีปฏิทินการผลิตลำไยที่ชัดเจน หากมีการทำปฏิทินการผลิตลำไย ช่วยควบคุมเวลาการให้สาร การผลิต จนถึงการจัดจำหน่าย ได้ช่วงเวลาผลผลิตที่ชัดเจน นำไปต่อรองกับผู้รับซื้อ สร้างอำนาจการต่อรองและมีตลาดที่แน่นอน สอดคล้องกับงานวิจัยของเสกขุฑุณี มิ่งมงคลศิริ (2562, น. 99) เกษตรกรต้องการให้น้ำเสนอการป้องกันกำจัดโรคและแมลง การเก็บรักษาผลผลิตและตลาดลำไยในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา จินดาวานิชสกุล (2561, น. 89) พบว่า ต้องการความรู้ด้านการตลาด ช่องทางการจำหน่าย ระดับมาก เพราะเกษตรกรไม่เข้าใจเรื่องรวมกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง มีตลาดที่แน่นอน

4.2 **ความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตร** พบว่า

1) **ความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล** อยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและสมาชิกแปลงใหญ่ ติดต่อกันทางโทรศัพท์ สมาชิกแปลงใหญ่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่สำนักงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเยี่ยมสมาชิกแปลงใหญ่ในสวนลำไย สมาชิกแปลงใหญ่มีความต้องการวิธีการส่งเสริมโดยเฉพาะการเยี่ยมชมเยี่ยมแปลงติดตามสถานการณ์ ประเมินปัญหาให้คำแนะนำได้อย่างเหมาะสม วิธีติดต่อหรือแลกเปลี่ยนความรู้ทางโทรศัพท์รับรู้ถึงความต้องการของเกษตรกรตรงจุด ประหยัดค่าใช้จ่าย สะดวกรวดเร็ว คุ่มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา เปรมจิตติบัณฑิต (2566, น.100) พบว่า เกษตรกรมีความต้องการระดับมาก เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนเกษตรกรในแปลง มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาที่สำนักงานและให้บริการผ่านช่องทางโทรศัพท์

2) **ความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม** อยู่ในระดับมากด้านการทัศนศึกษา/ศึกษาดูงานและการสาธิต ช่วยให้เห็นสถานการณ์จริง ได้รับฟังความรู้ที่ตัวเองต้องการ และสอบถามหากยังไม่เข้าใจสามารถเรียนรู้การปรับตัวเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา และในระดับปานกลางด้านการฝึกอบรม ทำให้มีความรู้ใหม่ สอบถามได้หากมีข้อสงสัย นำมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา จินดาวานิชสกุล (2561, น. 93) พบว่า เกษตรกรต้องการรูปแบบการฝึกอบรมมากที่สุดและรับรู้ข้อมูลการส่งเสริมจากการประชุมกลุ่มในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของการันต์ กันใหม่ (2562, น. 108) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการส่งเสริมผลิตลำไยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรในอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก พบว่า เกษตรกรความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่มโดยการสาธิต

3) **ความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน** อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดงานวันลำไย มีการรวมตัวพบปะกันโดยตรง สร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตลำไยได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ มีการสื่อสารช่วยเหลือกันได้สะดวก การเผยแพร่สื่อภาพและเสียงและการจัดทำเอกสารเผยแพร่ ซึ่งเป็นเอกสารประชาสัมพันธ์ความรู้สำหรับการผลิตและการจัดการผลิต การตลาด นำความรู้ไปใช้เพื่อการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง การจัดนิทรรศการ การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี และการจัดทำรายการวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากสมาชิกแปลงใหญ่เข้าถึงสื่อต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการเผยแพร่ภาพและเสียงจากอินเทอร์เน็ต มีความรู้ที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการการปฏิบัติจากผู้ประสบความสำเร็จ เข้าถึงง่าย สะดวกและประหยัดคุ่มค่า ล้วนทำให้สมาชิกแปลงใหญ่ได้รับความรู้ใหม่ ๆ สามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา จินดาวานิชสกุล (2561, น. 93) พบว่า ต้องการการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

ส่งเสริมในรูปแบบเอกสารวิชาการ ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของการันต์ กันใหม่ (2562, น. 108) พบว่า เกษตรกรต้องการการส่งเสริม ด้านสื่อออนไลน์

5. แนวทางการส่งเสริมการผลิตลำไยนอกฤดูของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยจังหวัดสระแก้ว ประเด็นการส่งเสริม ได้แก่ การอบรมให้ความรู้และข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตลำไยนอกฤดูคุณภาพ เริ่มตั้งแต่การผลิตตลอดจนการตลาด รวมถึงการสื่อสาร เข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ทันท่วงที สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายแปลงใหญ่ลำไยให้เข้มแข็ง เชื่อมโยงเครือข่ายกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ผลิตลำไยในจังหวัดสระแก้ว สร้างอำนาจการต่อรองได้มั่นคงขึ้น ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยตามให้ตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มการผลิตลำไย ส่งเสริมให้สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ผนวกรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับวิจัย ทดลอง จนได้นวัตกรรมใหม่ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่และหน่วยงาน ภาครัฐควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ เชื่อมโยงเครือข่ายสมาชิกแปลงใหญ่โดยรวมข้อมูลปัจจัยการผลิตแล้วซื้อ ร่วมกัน วางแผนการผลิตร่วมกันเพื่อไม่ให้ผลผลิตออกพร้อมกัน ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้สารอินทรีย์ ส่งเสริมความรู้ด้านปฏิทิน การผลิตลำไย ร่วมกันทำฐานข้อมูลผู้รับซื้อผลผลิต และส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตลำไยนอกฤดูตั้งแต่การราดสารแต่ละ ช่วงเวลา การป้องกันโรคและแมลง แนวทางการส่งเสริมนำจุดเด่นของแปลงใหญ่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่กับตัว เกษตรกรโดยตรง สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า สร้างรายได้จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีประโยชน์ต่อผู้สนใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากข้อค้นพบการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์ ดังนี้

1.1 สมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ควรส่งเสริมการใช้แรงงานทดแทนในภาคการเกษตร ส่งเสริมให้สมาชิกแปลงใหญ่ ลำไยลดต้นทุนการผลิต โดยใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใช้น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมัก ตามความต้องการของพืชและ ปรับเปลี่ยนการผลิต โดยการเพิ่มมูลค่าสินค้า เช่น การแปรรูปเพิ่มความ หลากหลาย หรือพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างอัตลักษณ์

1.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ต้องการให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ เยี่ยมเยือนสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยที่บ้านหรือสวน ลำไย ซึ่งช่วยติดตามสถานการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและ ถ่ายทอดความรู้ลดต้นทุนการผลิตลำไย พัฒนาศักยภาพเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและทันต่อสถานการณ์

1.3 หน่วยงานและองค์กร นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ปรับใช้ในการ วางแผนการส่งเสริมและพัฒนาสมาชิกแปลงใหญ่ลำไยและประชาชนในพื้นที่เป้าหมายในเชิงบูรณาการ ประสานงานร่วมกัน ส่งเสริมและพัฒนาด้านบริหารจัดการ การผลิต ส่งเสริมปัจจัยการผลิต เพื่อพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ ตรงช่วงเวลาที่ เหมาะสมและความต้องการของตลาด

1.4 นโยบาย ควรมีนโยบายประกันราคาพืชผลทางการเกษตร สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลง หากมีนโยบาย ช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาผลผลิต ช่วยเป็นแรงจูงใจให้ผู้ผลิตสามารถผลิตลำไยต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการจัดการความรู้ของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ความต้องการความรู้ในแต่ละช่วงเวลาของเกษตรกรมีความแตกต่างกัน เมื่อมีการจัดการความรู้ จะทราบถึงข้อมูลความรู้ที่เกษตรกรต้องการทั้งด้านการผลิตถึงการตลาด เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในวางแผนการจัดฝึกอบรมตรงตามความต้องการสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย

2.2 ศึกษาการผลิตลำไยนอกฤดูในพื้นที่อื่นที่มีความหลากหลาย โดยการผลิตรายในพื้นที่อื่นจะจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ได้รับความรู้ เทคนิค การผลิตรายจนถึงการตลาดรูปแบบต่าง ๆ มาเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบสามารถนำมาสรุปผลได้ดี และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3 ศึกษาแนวทางการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตลำไยนอกฤดู ใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการผลิตรายเพื่อช่วยสร้างความคุ้มค่า ระบบการผลิตลำไยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและแรงจูงใจให้เกษตรกรมีรายได้ อยู่ดีกินดี

2.4 ศึกษาหรือสอบถามประเด็นความรู้ ประสบการณ์ของสมาชิกแปลงใหญ่ลำไย ใช้เทคนิคเฉพาะสำหรับเกษตรกรที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการถอดองค์ความรู้ สร้างเครือข่ายผู้ผลิต เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรอย่างเชื่อมโยงและเกิดประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- การันต์ กันใหม่. (2562). ความต้องการส่งเสริมผลิตรายตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรในอำเภอลำไย จังหวัดตาก [วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. <https://opac01.stou.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=164562>
- บุหงา จินดาวานิชสกุล. (2561). ความต้องการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ผลิตรายนอกฤดูจังหวัดสระแก้ว [วิทยานิพนธ์ ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. <https://opac01.stou.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=160683>
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2557). การสร้างเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร ในประมวลสาระชุด วิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พนิดา เปรมจิตติบัณฑิต. (2566). ความต้องการการส่งเสริมการผลิตรายนอกฤดูของเกษตรกรในอำเภอลำไย จังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตรและการจัดการ 6(2), 92-102.
- ฤทธิ์ ตาลี. (2559). การใช้โมโนโพแทสเซียมฟอสเฟตร่วมกับสารโพแทสเซียมคลอไรด์ในการผลิตรายนอกฤดูของเกษตรกรในตำบลบ้านดาด อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์), สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=465125
- สายสุนีย์ สายวงศ์. (2558). การตัดสินใจผลิตรายนอกฤดูของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในจังหวัดลำพูน [วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. <https://opac01.stou.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=152380>

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2565, 30 กรกฎาคม). วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าภูมิภาค ภาคเหนือ ลำพูน
ติดตามการกระจายผลผลิตและการตลาดลำไย. *กระทรวงพาณิชย์*. https://xn--42ca1c5gh2k.com/wp-content/uploads/2022/08/wiekhraahsthaankaamsinkhaaphuumiphaakh_eduuenkrkdaakhm_2565_0.pdf

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2565, 30 กันยายน). ผลผลิตลำไยแยกตามจังหวัด ปี 2565. *กระทรวงเกษตรและสหกรณ์*.
<https://mis-app.oae.go.th>

เสฐธวุฒิ มิ่งมงคลศิริ. (2562). *ความต้องการส่งเสริมการผลิตลำไยคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน*
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. <https://opac01.stou.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=161698>

